tion. The author distinguishes the main tasks of macrofinancial policy based on analysis of scientific positions of leading scientists. A government has a wide set of instruments that influence corporate finance, but most of them can have varied effects on the activity in a corporate sector both positive and negative. As a result, a government should carefully choose macrofinancial policy instruments.

At the same time, financial dominant of a modern corporate sector determines the possibility of leading multinational corporations to influence the activity of governments including their financial policy. In this way, the conflict of interests «business strategy of a corporation — macrofinancial government policy» arises. In this case, both a government and corporations have to make efforts to reconcile their interests, because only under such a condition the sustainable development of a country is possible. In fact, leading corporations take over some functions previously inherent to the governments (for example, through the mechanism of corporate social responsibility).

KEY WORDS: financial policy, macrofinancial policy, financial mechanism, corporation.

УДК 336.1:316.422:005.591.6

Гладченко Лідія Петрівна,
канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів, докторант
ДВНЗ „КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:l_gladchenko@kneu.edu.ua

ІННОВАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДУ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

АНОТАЦІЯ. Розвиток сучасних суспільств супроводжують соціальні трансформації. Інновації, які відбуваються в державному секторі економіки, безпосередньо залежать від них. Дане дослідження спрямоване на вивчення застосування інновацій у фінансовій діяльності урядових інституцій в Україні в умовах соціальних змін. Перш за все, в роботі визначено урядовий сектор національної економіки та розкрито специфіку функціонування урядових інституцій. У статті охарактеризовано основні інноваційні інструменти та технології державного фінансового менеджменту, які використовуються в Україні. Основне питання стосується впливу соціальних трансформацій на урядові фінанси. За результатами дослідження обґрунтовані напрями вдосконалення фінансового менеджменту в урядовому секторі на основі застосування інноваційних інструментів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: урядовий сектор економіки, урядові фінанси, фінансові інновації, відкритий бюджет, е-демократія, е-урядування.

© Л. П. Гладченко, 2016

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інноваційний розвиток у сучасних умовах є запорукою формування та реалізації конкурентних переваг національної економіки у глобальному і динамічному світі. Він пронизує фактично усі сфери життєдіяльності суспільства і функціонування усіх економічних суб'єктів, впливаючи на процеси виробництва та управління, а також на якість задоволення як індивідуальних, так і суспільних потреб. Урядовий сектор національної економіки, специфіку економічних процесів у якому визначає публічне адміністрування та спрямованість на задоволення суспільних потреб, переживає етап кардинальних трансформацій, зумовлених продовженням процесів становлення громадянського суспільства в Україні та остаточної відмови від елементів командно-адміністративної радянської системи управління. Реформування супроводжується запровадженням новітніх форм і методів урядування та переформатуванням усіх сфер відносин органів публічної влади, у тому числі й фінансових. Відповідно до цього в урядовому секторі відбуваються інноваційні зміни у фінансовій діяльності органів влади усіх рівнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переважна більшість публікацій, присвячених фінансовим інноваціям, пов'язана з діяльністю банківських та інших кредитних інституцій, інвестиційних фондів, страхових компаній, посередників фондового ринку, а також функціонування фінансового ринку загалом. У державному секторі економіки увага дослідників концентрується лише на окремих аспектах його реформування та модернізації. Зокрема, найактуальнішими є питання бюджетної децентралізації, середньострокового бюджетного планування, відкритого бюджету, державного фінансового контролю, реформування податкового адміністрування. Серед провідних вітчизняних науковців-фінансистів, які досліджують фінансові інновації у державному фінансовому менеджменті, можна назвати Опаріна В.М, Паєнтко Т.В., Сибірянську Ю.В., Тимченко О.М., Федосова В.М. та інших. Наразі більшість публікацій, присвячених інноваціям у діяльності держави, здійснена фахівцями з державного управління, тоді як фінансові дослідження проведені недостатньо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Наукове дослідження реформ, які відбуваються в Україні в урядовому секторі і в державному секторі в цілому, фокусується на інноваційних перетворен-

нях в окремих галузях і сферах діяльності. У той самий час, існує потреба систематизації та аналізу інновацій у фінансовій діяльності урядових інституцій в умовах активних соціальних трансформацій, які переживає українське суспільство на сучасному етапі свого розвитку.

Формулювання мети і завдань дослідження. Мета дослідження полягає у виявленні та систематизації інновацій у фінансовій діяльності урядових інституцій в Україні. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити низку завдань. По-перше, потрібно визначити урядовий сектор національної економіки та розкрити специфіку функціонування урядових інституцій. По-друге, мають бути окреслені соціальні трансформації, які переживає українське суспільство, і які можуть мати вплив на урядовий сектор. По-третє, необхідно виявити інноваційні інструменти та технології у фінансовій діяльності урядових інституцій, охарактеризувати їх специфіку, а також систематизувати практику їхнього застосування в Україні. По-четверте, мають бути обґрунтовані напрями вдосконалення фінансового менеджменту в урядовому секторі на основі застосування інноваційних інструментів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сучасна національна економіка розглядається в контексті її поділу на інституційні сектори, основою чого виступають різні види інституційних одиниць. Інституційна одиниця — це економічна одиниця, яка здатна від власного імені володіти активами, приймати зобов'язання, брати участь в економічній діяльності та вступати в операції з іншими одиницями [2]. До інституційних одиниць належать фінансові і нефінансові корпорації, домогосподарства, некомерційні організації, а також уряд (органи публічної влади). Інституційна структура урядового сектору включає (1) органи державної влади та управління, (2) органи місцевого самоврядування та (3) неринкові некомерційні організації, які підконтрольні уряду, утримуються за рахунок бюджетних коштів і надають неринкові послуги населенню. Об'єктом даного дослідження виступають урядові інституції — органи публічної влади, тоді як підконтрольні уряду неринкові некомерційні організації залишилися поза увагою.

Урядові інституції мають свою специфіку (рис. 1), яка зумовлює їх відмінності від інших суб'єктів господарювання:

➢ усі суб'єкти урядового сектору є юридичними особами, а отже мають юридичну адресу, права, обов'язки, несуть відповідальність тощо, багато з них мають розгалужену територіальну структуру;

➢ заснування державних органів і здійснення ними діяльності безпосередньо пов'язане з політичними процесами, а не з ринковою діяльністю;

➢ з організаційно-правової точки зору вони являються бюджетними установами, і утримуються за рахунок бюджетів, тобто фактично за рахунок коштів платників податків;

➢ вони здійснюють функції публічної влади та публічного адміністрування, що належить до категорії суспільних благ;

➢ державні органи функціонують у рамках жорсткої ієрархічної структури, для них типовою є побудова відносин (у тому числі й фінансових) «зверху — донизу».

Рис. 1. Специфіка функціонування урядових інституцій — органів публічної влади

Загалом, у фінансово-економічній діяльності урядових інституцій можна виділити три ключові особливості. По-перше, вони утримуються за рахунок бюджетних коштів, тобто коштів плат-

ників податків. Це створює об'єктивні передумови для підзвітності органів влади перед громадянами — платниками податків. По-друге, їх діяльність є неринковою, а кошти витрачаються відповідно до урядової політики, яка визначається національними інтересами, суспільними пріоритетами, завданнями, проблемами і потребами суспільного розвитку, а не принципами комерційного розрахунку. Дана особливість видить на перший план проблеми раціонального ухвалення рішень і забезпечення ефективності діяльності органів публічної влади. По-третє, вони здійснюють виробництво / надання суспільних благ, що акцентує увагу на суспільному виборі на користь тих чи тих благ, фінансуванні їх виробництва (шляхом сплати податкових платежів) і забезпечення належної їх якості.

Усі тенденції розвитку соціуму напряму позначаються на характері функціонування органів публічної влади на загальнодержавному і на місцевому рівні, у тому числі й на їх фінансовій діяльності. Україна переживає історичний етап, на якому активно відбуваються соціальні трансформації. Вони викликані процесами відмирання радянської командно-адміністративної системи, розвитком національної самосвідомості й становлення України як суверенної держави та відповідно пошуками адекватної сучасним реаліям системи фінансово-економічних відносин у всіх сферах і на всіх рівнях господарського життя. Соціальні трансформації охоплюють найрізноманітніші аспекти життєдіяльності соціуму. Серед наймасштабніших — перебудова взаємовідносин між суспільством і державою. Так, основні тенденції стосуються децентралізації влади та управління, набуття владою реальних ознак публічності, забезпечення її підзвітності та підконтрольності суспільству, зміни характеру публічного адміністрування у контексті його спрямування на служіння інтересам громадян, активної та безпосередньої участі громадян у політичному процесі тощо. Зазначені процеси зумовлюють формування нових підходів в ухваленні органами влади фінансових рішень, нових технологій управління фінансовими фондами, які знаходяться у розпорядженні центрального уряду на місцевих урядів.

Вплив соціальних трансформацій на фінансову діяльність урядових інституцій в Україні має різні напрями (рис. 2) і може бути визначений як інноваційний. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [3], «інновації — новостворені (застосовані) і / або вдосконалені конкурентоспроможні технології,

продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і / або соціальної сфери». Фінансові інновації в урядовому секторі стосуються бюджетного менеджменту, предметом якого є бюджетний процес, управління державним боргом, адміністрування податків. Під впливом суспільних змін урядові інституції в Україні починають запроваджувати в свою фінансово-економічну діяльність нові технології і процедури державного фінансового менеджменту, а також надання адміністративних послуг, що змінює якість функціонування урядових фінансів, про що детальніше йтиметься далі.

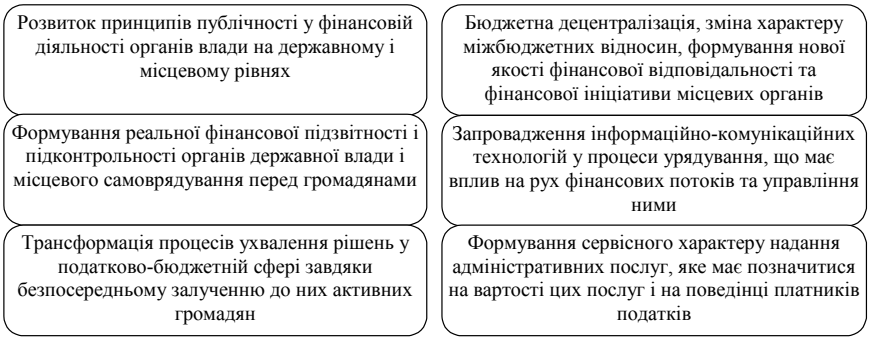

Рис. 2. Напрями впливу соціальних трансформацій на фінансову діяльність урядових інституцій в Україні

Найважливіші зміни, які відбуваються в державних фінансах, пов'язані з розвитком принципів їх публічності. Інституційні засади цього сформовані законодавчими актами України [4—8]. Зокрема, вони спрямовані на забезпечення прозорості та відкритості інформації — відкритого доступу до фінансових даних. Відповідно до Закону України «Про відкритість використання публічних коштів» (стаття 1) до публічних коштів віднесені:

- кошти Державного бюджету України,
- кошти місцевих бюджетів і бюджету Автономної Республіки Крим,
- кошти цільових фондів (Пенсійного фонду і фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування),

- кошти Національного банку України та державних банків,
- кошти суб'єктів господарювання державної і комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності,
- кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії.

На виконання цього закону в 2015 р. в Україні було утворено офіційний державний інформаційний портал Є-Data, який є відкритим ресурсом у мережі Інтернет, і на якому оприлюднюється інформація про використання публічних коштів і реалізується ідея «Прозорого бюджету» [7]. На сьогоднішній день формування цього порталу все ще продовжується, він діє у тестовому режимі. Так, далеко не всі розпорядники бюджетних коштів зареєстровані на ньому, а вже зареєстровані розпорядники наповнюють поки що не всі розділи. Також на порталі, поки він функціонує в тестовому режимі, відсутні форми для розміщення всього обсягу інформації, яка відповідно до закону підлягає оприлюдненню.

Публічність урядових фінансів передбачає не тільки забезпечення відкритості фінансових даних, але й формування реальної фінансової підзвітності і підконтрольності органів державної влади. Це реалізується за двома напрямами: по-перше, підзвітність органів виконавчої влади перед представницьким органом — парламентом, а по-друге, — підзвітність перед громадянським суспільством [9]. За оцінками Огляду відкритості бюджету, який укладається незалежною групою Міжнародне бюджетне співробітництво [10], українська виконавча влада демонструє високий рівень підзвітності парламенту і вищим органам контролю (Рахунковій палаті України): зі 100 можливих балів Україна в 2015 р. отримала відповідно 79 балів (підзвітність парламенту) і 83 бали (підзвітність вищим органам контролю). Але через украй низьку оцінку участі громадськості у бюджетному процесі (23 бали) загальний індекс відкритості бюджету, який є інтегральним показником, склав лише 46 балів. Крім того, негативний вплив на індекс відкритості бюджету справила відсутність в Україні піврічних оглядів виконання бюджету та бюджету для громадськості, який розробляється у форматі, зрозумілому для широких верств громадян, які не є фахівцями у галузі державних фінансів, з метою забезпечення зрозумілості політичних планів органів влади. Одним із кроків на покращення ситуації у цьому питанні Кабінет міністрів України у лютому 2016 р. ухвалив Концепцію створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» [7].

Порівняно з 2015 роком, Україна демонструє швидкі зміни ситуації у галузі взаємодії громадянського суспільства з органами влади. Протягом 2015—2016 років відбуваються трансформації процесів ухвалення рішень у податково-бюджетній сфері завдяки безпосередньому залученню до них активних громадян. Потужний вплив на фінансову діяльність урядових інституцій здійснює волонтерський рух. Провідними формами взаємодії громадянського суспільства з урядовими інституціями в Україні є:

- утворення громадських (у т.ч. волонтерських) рад, консультативно-дорадчих та експертних органів, робочих груп і комісій, які функціонують при центральних і місцевих органах влади;
- публічні консультації з громадськістю шляхом публічного обговорення та проведення опитувань з метою виявлення громадської думки, у т.ч. щодо проектів нормативно-правових актів;
- проведення державними органами громадських слухань, форумів, круглих столів, конференцій і зустрічей з громадськістю, у т.ч. із використанням відео- та інтернет-комунікацій;
- спільне виконання аналітичних, інформаційних, соціальних та інших проектів;
- інші форми співпраці.

Провідна роль у взаємодії громадянського суспільства з урядовими інституціям належить процесу комунікації, який через двосторонній обмін думками та інформацією здатний привести до взаємопорозуміння. Завдяки сучасним інформаційно-комунікаційним технологіям цей процес набуває абсолютно нової якості і визначає нову реальність публічного адміністрування. Так, у низці розвинених країн світу (США, Великобританії, Канаді, Австралії, Новій Зеландії та Нідерландах) ера нового публічного менеджменту, яка почала домінувати з 1980-х років, вже закінчилася [12, с. 468]. Це відбулося завдяки розвитку ІКТ, інтернету та хмарних технологій.

На сьогодні провідне значення у функціонуванні урядового сектору економіки багатьох країн світу набувають е-демократія та е-урядування. Під їх впливом змінюються фінансові відносини органів влади і громадян, зазнає трансформацій бюджетний процес і державний фінансовий менеджмент. Усі інновації у фінансовій діяльності уряду можна розділити на дві групи: інновації, пов’язані з технологіями державного фінансового менеджменту, та інновації, пов’язані з е-демократією та е-урядуванням (рис. 3).

Електронні інструменти, які можуть застосовувати у своїй діяльності урядові інституції — органи влади усіх рівнів, є дуже різноманітними, їх можна використовувати в бюджетному процесі, у діяльності міністерств, відомств, органів місцевого самоврядування, у взаємовідносинах з платниками податків, споживачами адміністративних послуг, отримувачами соціальних допомог, у міжбюджетних відносинах тощо. На даному етапі розвитку в Україні саме зараз започатковується використання інструментів е-демократії та е-урядування, багато з яких функціонують лише в деяких регіонах (лідерами серед яких є Київська область, Вінницька область, Одеська область, Львівська область, Дніпропетровська область) та часто в тестовому режимі. Це зумовлює складність оцінки національних результатів їх запровадження.

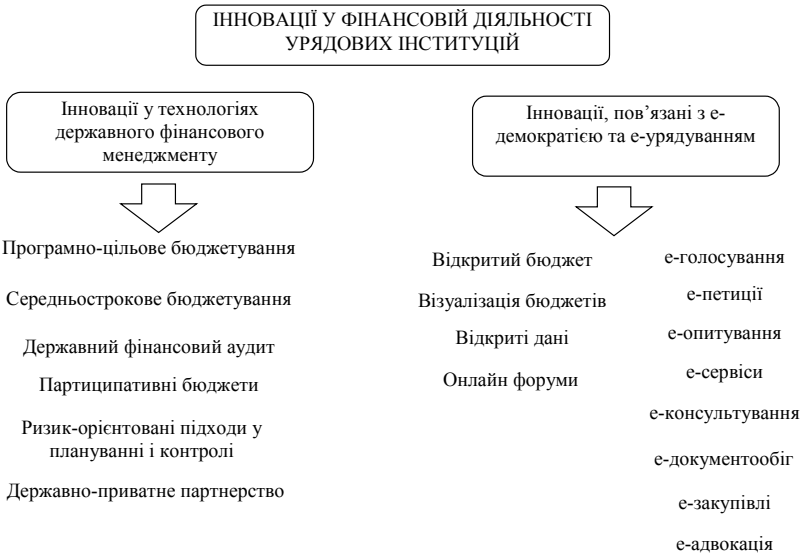

Рис. 3. Інновації у фінансовій діяльності уряду

Неринковий характер діяльності визначає специфіку інноваційних змін в урядовому секторі, в якому інновацій можуть бути результатом (1) вольового рішення правлячих еліт, (2) запиту громадян щодо підвищення ефективності публічного адміністрування та якості суспільних благ. Це суттєво відрізняє практику

урядового сектору від приватного сектору, де інновації зумовлені силами ринкової конкуренції.

Застосування інноваційних практик у діяльності урядових інституцій в Україні є нерівномірним як за територіями, так і в часі. Деякі технології почали впроваджуватися ще з початку 2000-х років. Наприклад, уже тоді в практиці державного фінансового менеджменту з'явилися програмно-цільове бюджетування і державний аудит. Разом з тим, як демонструє нинішній стан речей, вони не реалізували свій потенціал і не призвели до істотного вдосконалення бюджетної практики. Зокрема, державний фінансовий аудит на практиці реалізується фактично як аудит відповідності і за своїм характером залишається дуже наближеним до традиційної ревізії. Одна із важливих причин цього полягає в пануванні системи ієрархічного управління, орієнтованої на дотримання правил і норм як найвищої мети. Це не дозволяє ні програмно-цільовому бюджетуванню, в основі якого знаходиться результативний підхід, ні державному аудиту, спрямованому на підвищення ефективності, перетворитися на дієві технології державного фінансового менеджменту.

Активне запровадження в Україні е-демократії та е-урядування розпочалося в останні два роки. Нетривалий термін їх існування, територіальна нерівномірність їх використання, а також той факт, що значна кількість електронних інструментів поки що діє в тестовому режимі, не дозволяють виявити та оцінити загальнонаціональний ефект від їх запровадження. Втім, інновації самі по собі без зміни характеру роботи і принципів взаємовідносин як всередині урядового сектору, так і з громадянами можуть і не призводити до очікуваних від них позитивних ефектів.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Ключовими суб'єктами урядового сектору національної економіки є органи влади та управління загальнодержавного та місцевого рівнів. Специфіка їх фінансово-господарської діяльності зумовлена ієрархічною системою відносин у даному секторі, утриманням за рахунок бюджетних коштів, наданням суспільних благ. Соціальні трансформації, які нині переживає українське суспільство і які пов'язані з відмиранням сформованої за радянських часів командно-адміністративної економіки, становленням України як суверенної держави і розвитком демократії, виступають потужним важелем запровадження інновацій у фінансовій діяльності органів влади всіх рівнів. Фінансові інновації в урядо-

вому секторі пов'язані, преш за все, з бюджетним процесом, управлінням державним боргом, адмініструванням податків. Їх можна розглядати в розрізі двох груп: інновації, пов'язані з держаним фінансовим менеджментом, та інновації, пов'язані з е-демократією та е-урядуванням. Застосування перших розпочалося в Україні на початку 2000-х років, але на сьогодні не принесло суттєвих результатів у підвищенні якості державного фінансового менеджменту. Потужне запровадження інструментів е-демократії та е-урядування розпочалося лише з 2015 року і поки що неможливо оцінити загальнонаціональний ефект від їх застосування. Оскільки урядові інституції функціонують поза ринком, то стимули запровадження інновацій у їхню фінансову діяльність і вдосконалення державного фінансового менеджменту загалом напряму залежать від розвитку демократичних процесів і громадянського суспільства.

Бібліографічний список

1. Інновації у фінансовій сфері: монографія / В. М. Опарін, Т. В. Паєнтко, В. М. Федосов, О. М. Сущенко, Н. В. Савчук; ред.: В. М. Опарін; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана", Ін-т фін.-інновац. дослідж. — К. : КНЕУ, 2013. — 444 с.

2. Наказ Державної служби статистики України від 03.12.2014 р. № 378 «Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України». [Електронний ресурс] — Режим доступу: cct.com.ua/2014/03.12.2014_378.htm

3. Закону України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15

4. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12

5. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-VI. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17

6. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11.02.2015 р. № 183-VIII.[Електронний ресурс]— Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-19

7. РозпорядженняКМУ«Про схвалення Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» від

11.02.2016 р. № 92-р. [Електронний ресурс] — Режим доступу:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/92-2016- %D1 %80

8. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21.10.2015 р. № 835. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248573101

9.Hladchenko L. Government Financial Accountability and Transparency in the Digital World // ICT in Education, Research and Industrial Applications: Integration, Harmonization and Knowledge Transfer. Proceedings of the 12th International Conference, ICTERI 2016. — Vol.-1614 — P.477-484. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://ceur-ws.org/Vol-1614/

10. Open Budget Survey. — International Budget Partnership. [Електронний ресурс]— Режим доступу: http://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/OBS2015-Report-English.pdf

11. *Каминкова И.* Индекс открытости бюджета 2015: место Украины в мировом рейтинге // Хвиля. — 02.03.2016 г. [Электронный ресурс] — Режим доступа: http://hvylya.net/analytics/economics/indeks-otkryitosti-byudzheta-2015-mesto-ukrainyi-v-mirovom-reytinge.html

12. Dunleavy, P., Margetts, H., Basto, W. S., Tinkler, J.: New Public Management Is Dead — Long Live Digital-Era Governance // Journal of Public Administration Research and Theory. — 2006. -№ 16 (3). —P. 468-494.

References

1. Innovatsii u finansoviy sferi: monografia[Innovations in financial area: Monograph] / V.M. Oparin, T.V. Paentko, V.M. Fedosov, O.M. Sushchenko, N.V. Savchuk; red. V.M. Oparin; DVNZ «KNEU», In-t fin-innov.doslidzh. — K.: KNEU, 2013. — 444 s. [In Ukrainian]

2. Nakaz Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 03.12.2014 № 378 «Pro zatverdzhennya Klasyfikatsii instytutsiynykh sektoriv ekonomiky Ukrainy» [Orderof The State Statistical Serviceof Ukraine «Onapprovalof Classification of national economy institutional sectors in Ukraine»]. [Elektronnyi resurs] — Availableat: cct.com.ua/2014/03.12.2014_378.htm [InUkrainian]

3. Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diyalnist» [Law of Ukraine «On innovation activity»] vid 04.07.2002№ 40-IV. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15[InUkrainian]

4. Zakon Ukrainy «Pro informatsiiu» [Law of Ukraine «On information»] vid 02.10.1992 № 2657-XII. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12[InUkrainian]

5. Zakon Ukrainy «Pro dostup do publichnoi informatsii» [Law of Ukraine «On access to public information»] vid 13.01.2011 p. № 2939-VI. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17[InUkrainian]

6. Zakon Ukrainy «Pro vidkrytist vykorystannia publichnyh koshtiv» [Law of Ukraine «On openess of public resources disposal»] vid 11.02.2015 p. № 183-VIII. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-19[InUkrainian]

7. Pozporiadzhennia KMU «Pro shvalennia Kontseptsii stvorennia integrovanoi informatsiino-analitychnoi systemy «Prozoryi Biudzhet» [KMU Order «On approval of The Concept of integrated information and analytical system «Open Budget»] vid 11.02.2016 № 92-r. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/92-2016- %D1 %80[InUkrainian]

8. Postanova KMU «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro nabory dannyh, yaki pidliahaiut opryliudnenniu u formi vidkrytyh dannyh» [KMU Resolution»Onapprovalof data sets that should be disclosed as open data» vid 21.10.2015 № 835. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248573101[InUkrainian]

9. Hladchenko L. Government Financial Accountability and Transparency in the Digital World // ICT in Education, Research and Industrial Applications: Integration, Harmonization and Knowledge Transfer. Proceedings of the 12th International Conference, ICTERI 2016. — Vol.-1614 — P.477-484. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://ceur-ws.org/Vol-1614/[In English]

10. Open Budget Survey. — International Budget Partnership.[Elektronnyi resurs] — Availableat:http://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/OBS2015-Report-English.pdf[In English]

11. Kaminkova I. Indeks otkrytosti biudzheta 2015: mesto Ukrainy v mirovom reitinge [Open Budget Index: the place of Ukraine in the world ranking] // Hvylia. — 02.03.2016. [Elektronnyi resurs] — Availableat:http://hvylya.net/analytics/economics/indeks-otkryitosti-byudzheta-2015-mesto-ukrainyi-v-mirovom-reytinge.html [In Russian]

12. Dunleavy, P., Margetts, H., Basto, W. S., Tinkler, J.: New Public Management Is Dead — Long Live Digital-Era Governance // Journal of Public Administration Research and Theory. — 2006. -№ 16 (3). —P. 468-494. [In English]

Стаття надійшла до редакції 12 червня 2016 р.

УДК 336.1:316.422:005.591.6

Гладченко Лидия Петровна,
канд. экон. наук, доц., доцент кафедры финансов, докторант
ГВУЗ „КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail:l_gladchenko@kneu.edu.ua

Инновации в финансовой деятельности правительства в условиях социальных трансформаций

АННОТАЦИЯ. Развитие современных обществ сопровождается социальными трансформациями. Инновации, которые происходят в государственном секторе экономики, непосредственно зависят от них. Данное исследование направлено на изучение применения инноваций в финансовой деятельности правительственных институций в Украине в условиях социальных изменений. Прежде всего, в работе определен правительственный сектор национальной экономики и раскрыта специфика функционирования правительственных институций. В статье охарактеризованы основные инновационные инструменты и технологии государственного финансового менеджмента, которые применяются в Украине. Основной вопрос касается влияния социальных трансформаций на правительственные финансы. По результатам исследования обоснованы направления усовершенствования финансового менеджмента в правительственном секторе на основе применения инновационных инструментов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: правительственный сектор экономики, правительственные финансы, финансовые инновации, открытый бюджет, е-демократия, е-правительство.

UDC 336.1:316.422:005.591.6

Hladchenko Lidiia,
Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Finance, Doctoral Candidate
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: l_gladchenko@kneu.edu.ua

Innovations in government financial activity in terms of social transformations

ABSTRACT. Social transformations accompany the development of modern societies. Innovations in a public sector directly depend on them. This paper aims at exploring innovations in financial activity of government institutions in Ukraine in the context of social changes. First of all, the study has determined a government sector, and described the specifics of government institutions activity. The article distinguishes innovative instruments and technologies of

public financial management in Ukraine. The main item concerns social transformations influence on government finance. The research results have justified the directions of financial management improvement based on innovative instruments provision.

KEY WORDS: government sector, government finance, financial innovations, open budget, e-democracy, e-government.

УДК 336.71

Конопатська Лариса Василівна,
канд. екон. наук, доцент, професор кафедри
менеджменту банківської діяльності
ДВНЗ „КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:lakona@voliacable.com
Гойванюк Марина Петрівна,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ „КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:maryna.hoivaniuk@kneu.ua

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

АНОТАЦІЯ. Забезпечення сталого розвитку економіки країни, стабільність банківської системи та національної грошової одиниці в значній мірі залежить від дієвої монетарної політики центрального банку. Теоретичним аспектам сутності, цілям, інструментам монетарної політики присвячені фундаментальні роботи провідних учених світу. У статті досліджено головні цілі центральних банків країн світу, що мають стратегічний характер, спрямовані на підтримку соціального забезпечення і економічного зростання. Світова практика нагромадила значний досвід використання інструментів монетарної політики. Вивчено інструменти монетарної політики центральних банків країн світу та пріоритетність їх використання. Розглянуто реалізацію монетарної політики в Україні та її стратегічні ініціативи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: монетарна політика, грошово-кредитна політика, цілі монетарної політики, інструменти монетарної політики.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Забезпечення сталого розвитку економіки країни, стабільність банківської системи та націо-

© Л. В. Конопатська,
М. П. Гойванюк, 2016